

...

## **Fővárosi Ítéltábla**

**Az ügy száma:** 6.Pf.20.370/2025/4.

### **A felperesek:**

I. r. felperes I. rendű felperes

I-II. rendű felperes címe

II. rendű felperes II. rendű felperes

I-II. rendű felperes címe

III. r. felperes III. rendű felperes

III. r. felperes címe

### **A felperesek képviselője:**

dr. Pap Gábor ügyvéd az I-III. rendű felperesek képviselőjében

jogi képviselő címe

### **Az alperesek:**

I. r. alperes I. rendű alperes

I. r. alperes címe

II. r. alperes II. rendű alperes

II. r. alperes címe

**Az alperes képviselője:**

Némethy Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Némethy Barbara ügyvéd) a II. rendű alperes képviselőjében

ügyvédi iroda címe

**A per tárgya:** szerződés érvénytelenségének megállapítása

**Az elsőfokú bíróság:** Fővárosi Törvényszék

**A fellebbezéssel támadott határozat száma:** 36.P.20.191/2025/8-III. számú ítélet

**A fellebbezést benyújtó fél:** I-III. rendű felperesek (9. sorszám alatt)

**Ítélet**

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy az elsőfokú perköltséget a felperesek a II. rendű alperesnek kötelesek megfizetni.

Kötelezi az I-III. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a II. rendű alperesnek 96.520 (kilencvenhatezer-ötszázhusz) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forint le nem rótt fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperesek az 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: rPtk.) 209. § (1) bekezdése, 209/A. § (2) bekezdése és a 2014. évi XXXVIII. (a továbbiakban: DH1 tv.) 3. § (1) bekezdése alapján keresetük szerint elsődlegesen az I. rendű felperes és a II. rendű alperes között 2008. szeptember 4. napján megkötött számú kölcsönszerződés érvénytelenségének a megállapítását, a II. és III. rendű felpereseknek, valamint az I. rendű alperesnek e megállapítás tűrésére kötelezését kérték. Kérték az érvénytelenség jogkövetkezményeként a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását és valamennyi felperesnek az I. rendű alperes javára 9.889.466 forint megfizetésére, míg a II. rendű alperest ennek tűrésére kötelezését. A másodlagos kereseti kérelmük arra irányult, hogy a bíróság állapítsa meg a II-III. rendű felperesek és a II. rendű alperes között 2008. szeptember 4. napján megkötött számú jelzálogszerződés érvénytelenségét az I. rendű felperes és az I. rendű alperes tűrés kötelezettsége mellett. A felperesek állítása szerint az I. rendű felperes a II. rendű alperessel fogyasztói kölcsönszerződést kötött, amely az árfolyamrésre vonatkozó semmis kikötések kiesése folytán érvénytelen. A zálogszerződés pedig osztja az érvénytelen kölcsönszerződés jogi sorsát.

[2] A II. rendű alperes alaki védekezésében a 2016. évi CXXX. tv. (a továbbiakban: Pp.) 176. § (1) bekezdés d) pontja és 360. § (1) bekezdése alapján az eljárás megszüntetését kérte, figyelemmel arra, hogy a I-III. rendű felperesek az I-II. rendű alperesekkel szemben ugyanezen kölcsön- és jelzálogszerződés érvénytelenségének a megállapítása és az érvénytelenség jogkövetkezményének a levonása tárgyában már indítottak pert. Az ebben a perben eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság a 16.P.88.162/2022/46. számú és a Fővárosi Törvényszék a 67.Pf.636.289/2023/7. számú ítéletével a keresetüket elutasította, és megállapította, hogy a szerződés nem fogyasztói szerződés, és a felpereseknek az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezések tisztességtelenségére alapított jogi érvelése nem megalapozott. A II. rendű alperes érdemben a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítéletben megállapított releváns tények, a jogi minősítés és az ahhoz kapcsolódó okfejtés a feleket és a bíróságot is kötik, attól eltérni nem lehet. Ami kizárja, hogy a bíróság ebben a perben megállapítsa a felperesek fogyasztói minőségét. A nem fogyasztói szerződés tisztességtelen szerződési feltétele nem semmisségi, hanem megtámadási ok, és a felperesek a rPtk. 236. § (1) bekezdése szerinti megtámadási határidőt elmulasztották. A II. rendű alperes hivatkozott arra, hogy a szerződés árfolyamrés tisztességtelenségéből eredő részleges érvénytelenségét a jogalkotó jogszabályalkotással orvosolta. Az adóst a nem fogyasztókra irányadó rPtk. 205. § (3) bekezdésének megfelelően tájékoztatta. Hangsúlyozta, hogy a zálogjog követelés és nem szerződés biztosítását szolgálja, ezért a kölcsönszerződés esetleges érvénytelenségéből a zálogszerződés érvénytelensége nem következik.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletével a II. rendű alperes eljárás megszüntetése iránti kérelmét elutasította. A kereseteket elutasította és egyetemlegesen kötelezte a felpereseket az alperes javára 172.720 forint perköltség megfizetésére.

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletében tényként rögzítette, hogy a felperesek által az alperesek ellen a kölcsön- és jelzálogszerződések érvénytelenségének a megállapítása és az érvénytelenség jogkövetkezményének a levonása iránt indított perben a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 16.P.88.162/2022/46. számon hozott elsőfokú ítéletét a Fővárosi

Törvényszék a 67.Pf.636.289/2023/7. számú ítéletében helyben hagyta. A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság ítéletben megállapította, hogy az I. rendű felperes és a II. rendű alperes között 2007. március 12. napján deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek. A felperes ezt követően egy lakástextillel kapcsolatos vállalkozás beindításához szeretett volna hitelt felvenni. Ezért 2008. szeptember 4-én számon deviza alapú szabad felhasználású kölcsönszerződést kötött a II. rendű alperessel, és a kölcsön biztosítására a II. rendű alperes, valamint a II. és III. rendű felperesek között jelzálogszerződés jött létre a Település belterület helyrajzi számú, természetben I. r. felperes címe szám alatti ingatlan vonatkozásában. A felvett kölcsönből 52.832,71 svájci frankot a 2007-ben felvett hitel előtörlesztésére fordítottak, míg a fennmaradó 4.912.830 forint az I. r. felperes tulajdonában álló Bt. bankszámlájára került átutalásra. Az I. rendű felperes késedelme miatt a II. rendű alperes a szerződést 2013. október 31. napján azonnali hatállyal felmondta.

[5] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a II. rendű alperes az elszámolási kötelezettségének eleget tett, és az I. rendű felperes tartozását forintosította. A felülvizsgált elszámolás szerint az I. rendű felperes 2015. március 30. napján fennálló tartozása 28.560.554 forint összegű volt. A II. rendű alperes 2019. szeptember 23. napján a követelését az I. rendű alperesre engedményezte. A követelés nyilvántartott összege ekkor 43.136.289 forint volt.

[6] Az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes res iudicata-ra alapított alaki védekezését a jogazonosság hiánya miatt aplatannak találta. Megállapította ugyanakkor, hogy a 2011. évi CLXI. törvényhez (a továbbiakban: Bszi.) 6. §-a, illetve a törvényhez kapcsolódó indokolás szerint az anyagi jogerőhatás pozitív oldalából következően a Fővárosi Törvényszék jogerős ítéletének a jogi minősítése, így az a megállapítás is kötötte, hogy a felek közötti szerződés nem fogyasztói szerződés. A bíróság kifejtette, hogy ha a szerződés nem fogyasztói jellegű, az árfolyamrés tisztességtelensége nem semmisségi, hanem megtámadási okként bírálendő el, és az adós 2008. szeptember 10-én történt teljesítéséhez képest a felperesek a rPtk. 236. § (1) bekezdésében meghatározott egy éves megtámadási határidőt elmulasztották. A kölcsönszerződés érvénytelenségének a hiányában pedig az azt biztosító zálogszerződés érvénytelenségének a megállapítása iránti kereset sem megalapozott. A bíróság a felmerült jogkérdés eldöntéséhez további bizonyítás lefolytatását, a felperesek személyes meghallgatását nem tartotta szükségesnek. A II. rendű alperes által a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint felszámított ügyvédi munkadíjat nem találta eltúlzottnak, és annak megfizetésére a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felpereseket.

[7] Az elsőfokú ítélet ellen az I-III. rendű felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új határozat hozatalára való utasítását, másodlagosan a keresetüknek megfelelő megváltoztatását kérték.

[8] A felperesek szerint a fogyasztói minőségük figyelmen kívül hagyása miatt az elsőfokú bíróság nem tett eleget a tényállás-feltárási kötelezettségének. Fenntartották, hogy a II. rendű alperessel fogyasztóként kötöttek szerződést. A felperesek hangsúlyozták, hogy a kölcsön szabadfelhasználású volt. Sem a hitelkérelem, sem maga a szerződés nem

tartalmazott a korábbi – fogyasztói – hitelük kiváltásán kívül más hitelcélú. Ha pedig a szerződés célja részben hitelkiváltás, a fogyasztói jellegén nem változtat az, hogy a kölcsön fennmaradó részéből az I. rendű felperes a vállalkozását akarta beindítani. Álláspontjuk szerint a szerződés fogyasztói jellegét nem befolyásolja, hogy a kölcsön kiváltott hitelt meghaladó összegét a Bank az I. rendű felperes Bt-jének a bankszámlájára utalta, az I. rendű felperesnek ugyanis más számlája nem volt. A felperesek hivatkoztak a BH2015. 197. és EBH2004. 1093. számon közzétett döntésekben kifejtettekre. Nyomatékosan kérték értékelni, hogy a Bank maga is fogyasztónak tekintette őket és ennek megfelelően a DH2 törvényben előírt elszámolást elvégezte. A kölcsönt pedig ténylegesen nem az I. rendű felperes vállalkozásának a beindítására fordították.

[9] A II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet, amelyben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[10] A II. rendű alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást teljeskörűen feltárta, a feleket megfelelően tájékoztatta a bizonyítási kötelezettségeikről, és jogszabálysértés elkövetése nélkül érdemben helyes ítéletet hozott. Az elsőfokú bíróság helyesen – a Kúria Pfv.V.22.665/2017/3., BH2002. 235., BH2002. 236. számon közzétett döntéseknek megfelelően – állapította meg, hogy a jogerős ítélet véglegessége és az anyagi jogerőhatás terjedelme folytán a feleket megillető jogokat és az őket terhelő kötelezettségeket végérvényesen meghatározottnak kell tekinteni. Ennek következtében a jelen perben már nem volt vitatható, hogy a felperesek nem fogyasztói szerződést kötöttek. A II. rendű alperes szerint az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során nem hagyhatta figyelmen kívül az előzményi jogerős ítéletben megállapított tényeket, amelyekhez képest ebben a perben a felperesek egyébként sem hivatkoztak új tényekre. A felperesek valójában nem a tényállás felderítetlenségére, hanem a bizonyítékok téves értékelésére hivatkoznak. Az elsőfokú bíróság a felperesek nem fogyasztói minőségének megfelelően bírálta el az állított érvénytelenségi okot, az árfolyamrés tisztességtelenségét. Az alperes kiemelte, hogy az árfolyamrés egyébként is csak a szerződés részleges érvénytelenségét eredményezné, aminek a jogkövetkezményét a jogalkotó a DH törvények révén jogszabályi szerződés-módosítással és elszámolással rendezte. A bíróság pedig a törvény rendelkezéseit nem teheti félre.

[11] A fellebbezés nem megalapozott.

[12] A Fővárosi Ítéltábla a felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján gyakorolta. A felperesek fellebbezése alapján ezért alapvetően abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a korábbi ítélet anyagi jogereje kizárja-e ebben a perben a kölcsönszerződés fogyasztói jellegének a megállapítását és a felperesek fogyasztói minőségének megfelelően a támadott szerződési kikötések tisztességtelenségének semmisségi okként való elbírálását.

[13] Az elsőfokú bíróság döntésének a lényege az volt, hogy az anyagi jogerőhatás a felek jogviszonyának a jogerős ítéletben foglalt jogi minősítésére is kiterjed.

[14] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróságnak ezzel az álláspontjával egyetértett. Kiemeli, hogy az anyagi jogerő pozitív hatása az ítélet tartalmának irányadó voltát jelenti: azt, hogy a feleket megillető jogokat és az őket terhelő kötelezettségeket végérvényesen meghatározottnak kell tekinteni; ahhoz a felek, a bíróság és más hatóságok egyaránt kötve vannak [6/2022. Jogegységi határozat (Jpe.III.60.027/2022/15.) [26] bek., BH2025. 191.]. Az előzményi perben elbírált jogot többé nem lehet vitássá tenni. A jogvita kereteit, a bíróság döntésének terjedelmét a kereset és az ellenkérelem határozza meg. Az ítélet anyagi jogereje ezért kiterjed a keresettel érvényesített joggal szemben előterjesztett és elbírált alperesi jogállásra is [6/2022. Jogegységi határozat [49]-[52] bek., BH2022. 12.]. A BH2002. 235. számú döntésben kifejtettek értelmében az ítélt dolog tárgya a keresettel érvényesített jogról való döntés, az annak alapjául szolgáló releváns tények és jogi okfejtések, így a felek közötti jogviszony minősítése is, amely utóbb nem tehető vitássá, attól egy későbbi perben a bíróság sem térhet el.

[15] A felek közötti jogviszony szempontjából alapvető jelentőséggel bírt, hogy az I. rendű felperes az rPtk. 685. § d) pontja szerinti fogyasztóként, a rPtk. 685. § e) pontjában meghatározott fogyasztói kölcsönszerződést kötött-e a II. rendű alperessel. Az előzményi perben eljáró bíróság ezt a kérdést eldöntötte, a jogerős ítélet azon alapult, hogy a fogyasztókra vonatkozó szabályok a felperesek esetében nem irányadók. A jogerős ítéletet követően a felperesek más semmisségi ok alapján előterjesztett újabb keresetüket sem alapíthatják fogyasztói mivoltukra, a jogerős ítélet ellentétes jogi minősítése ugyanis őket és a bíróságot is köti, az vitássá nem tehető. Az elsőfokú bíróságnak ezért ebben a perben a felperesek fogyasztói minőségére nézve nem kellett bizonyítást lefolytatnia és a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelését elvégeznie. Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy fogyasztói kölcsönszerződés hiányában a felperesek keresete csak a szerződés sikeres megtámadása esetén vezetne eredményre. Ezért a tényállás semmisségi ok érdemi vizsgálata alapján történő kiegészítése érdekében a Pp. 381. §-a alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem volt szükség. A felperesek az elsőfokú ítélet megtámadási határidő eredménytelen elteltére vonatkozó megállapítását nem támadták, ennek hiányában a másodlagos fellebbezési kérelmük alapján a keresetüknek megfelelő döntés sem volt hozható.

[16] Az elsőfokú bíróság a pereszes felpereseket az alperes részére kötelezte perköltség fizetésére, annak feltüntetése nélkül, hogy ez a rendelkezése az I. vagy II. rendű alperesre vonatkozik-e. Az ítélete [42] bekezdésének indokolása alapján ugyanakkor egyértelműen megállapítható volt, hogy a perköltség jogosultja a perben ügyvéddel eljáró II. rendű alperes. A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését a Pp. 353. §-a alapján hivatalból kijavította.

[17] Ezzel a pontosítással az elsőfokú bíróság érdemben egyébként helyes ítéletét a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – a Pp. 386. § (4) bekezdése szerint annak helyes indokaira utalással – helybenhagyta.

[18] A fellebbezésük nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése és 87. § (1) bekezdése alapján a II. rendű alperes képviselőjének a másodfokú eljárásban felszámított, áfát tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének a megfizetésére kötelezte a felpereseket. A felperesek részére engedélyezett személyes költségmentességre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy a meg nem fizetett fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Budapest, 2025. október 28.

Dr. Csóka István s.k.

a tanács elnöke, előadó

Dr. Virág Csaba s.k.

bíró

Dr. Kovaliczky Ágota s.k.

bíró